

Středa 14. ledna 2009

Budoucnost Rady OSN pro lidská práva, včetně úlohy EU

P6_TA(2009)0021

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. ledna 2009 o vývoji Rady OSN pro lidská práva, včetně úlohy EU (2008/2201(INI))

(2010/C 46 E/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Komisi OSN pro lidská práva (UNCHR) přijatá od roku 1996, zejména na usnesení ze dne 16. března 2006 o výsledku jednání o Radě pro lidská práva a o 62. zasedání UNCHR ⁽¹⁾ a na usnesení ze dne 29. ledna 2004 o vztazích mezi Evropskou unií a Organizací spojených národů ⁽²⁾, ze dne 9. června 2005 k reformě OSN ⁽³⁾, ze dne 29. září 2005 o výsledku jednání světového summitu Organizace spojených národů ve dnech 14.–16. září 2005 ⁽⁴⁾, ze dne 21. února 2008 o sedmém zasedání Rady OSN pro lidská práva (UNHRC) ⁽⁵⁾ a ze dne 8. května 2008 k výroční zprávě o stavu lidských práv ve světě v roce 2007 a politice EU v této oblasti ⁽⁶⁾,
- s ohledem na svá naléhavá usnesení o lidských právech a demokracii,
- s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 21. března 2005 nazvanou „Ve větší svobodě: rozvoj, bezpečnost a lidská práva pro všechny“, následnou rezoluci Valného shromáždění OSN A/RES/60/1 o výsledku jednání světového summitu v roce 2005 a na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 7. března 2006 nazvanou „Investování do Organizace spojených národů: za silnější OSN na celém světě“,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN A/RES/60/251 o zřízení Rady OSN pro lidská práva (UNHRC),
- s ohledem na prohlášení předsednictví EU o zřízení UNHRC učiněné jménem Evropské unie dne 16. března 2006,
- s ohledem na předchozí pravidelná a mimořádná zasedání UNHRC,
- s ohledem na výsledky činnosti pracovních skupin UNHRC pro postup pro podávání stížností, všeobecný pravidelný přezkum, budoucí systém odborného poradenství, program jednání, roční pracovní program, pracovní metody, jednacích řád a přezkum zvláštních postupů,
- s ohledem na výsledky třetích voleb členských států do UNHRC, které proběhly na zasedání Valného shromáždění OSN dne 21. května 2008,
- s ohledem na výsledky voleb předsednictví UNHRC, které se konaly dne 19. června 2008,
- s ohledem na první tři zasedání UNHRC věnovaná všeobecnému pravidelnému přezkumu, která proběhla ve dnech 7. až 18. dubna 2008, 5. až 16. května 2008 a 1. až 15. prosince 2008,
- s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A6-0498/2008),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 291 E, 30.11.2006, s. 409.⁽²⁾ Úř. věst. C 96 E, 21.4.2004, s. 79.⁽³⁾ Úř. věst. C 124 E, 25.5.2006, s. 549.⁽⁴⁾ Úř. věst. C 227 E, 21.9.2006, s. 582.⁽⁵⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0065.⁽⁶⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0193.

Středa 14. ledna 2009

- A. vzhledem k tomu, že respektování, prosazování a ochrana univerzality lidských práv je součástí *acquis communautaire* a jednou ze základních zásad EU,
- B. vzhledem k tomu, že EU vyhrazuje lidským právům a demokracii stěžejní místo ve svých vnějších vztazích a že její zahraniční politika je založena na silné a jednoznačné podpoře účinného multilateralismu, jak jej ztělesňuje Charta OSN,
- C. vzhledem k tomu, že Organizace spojených národů a UNHRC jsou jednou z nejvhodnějších organizací, které se mají komplexně zabývat otázkami lidských práv a humanitárními problémy,
- D. vzhledem k tomu, že rozhodnutí zřídit UNHRC jako obdoby stálého orgánu bylo všeobecně přijato pozitivně, neboť se jedná o iniciativu, která má napravit nedostatky UNCHR a posílit postavení lidských práv v mezivládních jednáních,
- E. vzhledem k tomu, že UNHRC si na první tři roky stanovila ambiciózní program, jehož součástí je přezkum jejích postupů a pracovních metod, zejména příprava a realizace všeobecného pravidelného přezkumu, v rámci jehož tří kol, která dosud proběhla, bylo přezkoumáno 48 států, z nichž je 8 členských států EU, a přezkum zvláštních postupů,
- F. vzhledem k tomu, že EU výrazně podporovala a obhajovala zřízení UNHRC a že se EU i její členské státy zavázaly, že budou hrát aktivní a viditelnou úlohu s cílem vytvořit a podporovat efektivní orgán, který se bude zabývat současnými problémy v oblasti lidských práv,
- G. vzhledem k tomu, že EU se důrazně zasadila o to, aby pro volbu do UNHRC bylo třeba výraznější většiny a aby byla stanovena přísnější kritéria členství – tyto návrhy však nebyly přijaty – a rovněž o to, aby byly stanoveny postupy pro sledování toho, jak členské státy OSN ve skutečnosti plní své volební sliby,
- H. vzhledem k tomu, že i když jednota EU má i nadále své meze, zejména v důsledku protichůdných národních zájmů a neutuchající touhy členských států jednat na úrovni OSN nezávisle, jsou důkazy o tom, že v UNHRC postupují členové EU jednotněji, než tomu bylo v UNCHR,
- I. vzhledem k tomu, že skutečnost, že členské státy EU jsou v UNHRC v početní menšině, je vážnou překážkou pro to, aby byla EU schopna ovlivnit program práce a úkoly UNHRC, a je vážným problémem pro uplatnění postojů EU při práci UNHRC,
- J. vzhledem k tomu, že politováníhodná skutečnost, že Spojené státy nejsou v UNHRC zastoupeny, vedla k tomu, že je zapotřebí, aby EU posílala svou vedoucí úlohu mezi demokratickými zeměmi v otázkách lidských práv,
- K. vzhledem k tomu, že Parlament pozorně sleduje vývoj v UNHRC, pravidelně vysílá delegace na její zasedání a zve zvláštní zpravodaje a nezávislé odborníky, aby přispívali k jeho práci v oblasti lidských práv,
- L. vzhledem k tomu, že podle výše uvedené rezoluce Valného shromáždění OSN A/RES/60/251 má v roce 2011 dojít k přezkoumání postupů a mechanismů UNHRC,

Celkové posouzení prvních tří let působení UNHRC

1. vítá práci, kterou doposud UNHRC vykonala, a konstatuje, že UNHRC má potenciál postupně se stát hodnotnou rámcovou strukturou pro mnohostranné úsilí Evropské unie v oblasti lidských práv; vyjadřuje však politování nad tím, že během prvních tří let své činnosti nedosáhl tento nový orgán zatím významného pokroku při zlepšování bilance Organizace spojených národů v oblasti lidských práv;

Středa 14. ledna 2009

2. vítá skutečnost, že UNHRC přijala důležité dokumenty, které stanoví normy v oblasti lidských práv: Mezinárodní úmluvu o ochraně všech osob před násilným zmizením, deklaraci OSN o právech původních obyvatel a opční protokol k Mezinárodnímu paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech; konstatuje, že tento protokol představuje historické rozhodnutí, neboť stanoví postup individuálních stížností, a vytváří tak mechanismus, díky němuž mají oběti porušování hospodářských, sociálních a kulturních práv možnost předkládat petice na mezinárodní úrovni; vyzývá všechny státy, aby urychleně ratifikovaly opční protokol k Mezinárodnímu paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech;

3. vyjadřuje politování nad tím, že UNHRC neučinila žádné kroky směřující k řešení mnoha nejnaléhavějších problémů v oblasti lidských práv ve světě, a to částečně v důsledku stále větší neochoty mnoha členských států UNHRC, které se odmítají jakkoli zabývat situací v jednotlivých zemích, včetně přijetím rezolucí týkajících se jednotlivých zemí, konáním zvláštních zasedání a mandáty ke zvláštním postupům v jednotlivých zemích, s poukazem na to, že by tím údajně došlo k politizaci UNHRC; opakuje názor, že schopnost UNHRC řešit efektivním způsobem situaci v jednotlivých zemích je pro její autoritu a důvěryhodnost zásadní;

4. vítá skutečnost, že způsob voleb do UNHRC umožnil vyloučit z UNHRC země, kde se nejvíce porušují lidská práva, jako je Írán a Bělorusko; lituje však, že ne všechny zeměpisné skupiny uspořádaly řádné volby do UNHRC; lituje, že systém dobrovolných slibů vykazuje velmi nesourodé a neuspokojivé výsledky, což umožňuje vládám ustupovat od svých mezinárodních závazků v oblasti lidských práv; v tomto ohledu je hluboce znepokojen tím, jak někteří členové takticky využívají tzv. závazky, a znovu proto zdůrazňuje, že plná spolupráce se zvláštními postupy by měla zůstat základním výchozím kritériem pro přistoupení k UNHRC;

5. lituje toho, že se prohlubuje rozdělení UNHRC do jednotlivých regionálních bloků; domnívá se, že toto „vytváření bloků“ podřívá schopnost UNHRC řešit efektivně, nestranně a objektivně případy porušování lidských práv ve světě, a že by mohlo být skutečnou příčinou zaujatosti, selektivního přístupu a slabosti UNHRC;

6. uznává, že řada delegací v Ženevě je nedostatečně vybavena na to, aby mohly vést jednání o lidských právech odpovídajícím způsobem, a při formulaci svého postoje jsou proto závislé na vedoucích skupin; konstatuje však, že tato tendence je účinně vyvažována v řadě klíčových otázek, jako je kodex jednání pro zvláštní postupy a situace v Dárfúru, konkrétně v rámci africké a asijské skupiny; zároveň zdůrazňuje, že postoje, které zaujala společně EU a přistupující země, výrazně přispěly k výše uvedenému „vytváření bloků“; žádá Komisi, aby předložila výroční zprávu o hlasovacích modelech v OSN v oblasti lidských práv a provedla rozbor toho, jak byly tyto modely ovlivněny politikami EU, členských států EU a dalších bloků;

7. uznává, že široká škála členů UNHRC a účast řady pozorovatelských států zajišťuje, že se do jejich rozprav zapojí téměř všechny země; s výhledem na přezkum v roce 2011 se domnívá, že na jedné straně by mohla být prozkoumána možnost univerzálního členství v UNHRC, zatímco na straně druhé se může osvědčit jako prospěšná menší formace;

8. bere na vědomí, že probíhá diskuse o vztahu mezi UNHRC a třetím výborem Valného shromáždění; v této souvislosti připomíná, že úkolem třetího výboru Valného shromáždění OSN je nastolovat v tomto orgánu, v němž zasedají všechny členské státy OSN, hlavní problémy, které UNHRC znepokojují; soudí, že tento orgán může rovněž vyvážit nedostatky UNHRC, stejně jako činí Valné shromáždění ve vztahu k rozhodnutím Rady bezpečnosti, a to je důležitý prvek komplementarity mezi UNHRC a třetím výborem Valného shromáždění; žádá EU, aby znovu zopakovala, že je odhodlána podporovat UNHRC a zlepšovat efektivnost Rady jako jedinečné platformy zaměřující se na všeobecná lidská práva a specifického fóra pro řešení problematiky lidských práv v rámci systému OSN;

9. vyjadřuje vážné znepokojení nad skutečností, že zásada univerzality lidských práv je stále více ohrožována, jak dokazují zejména pokusy některých zemí omezit uznávaná lidská práva, jako je svoboda projevu, nebo snahy interpretovat lidská práva na kulturním, ideologickém nebo tradičním pozadí; vyzývá EU, aby vůči těmto pokusům zůstala ostražitá a aby důrazně hájila zásady univerzality, nedělitelnosti a vzájemné propojenosti lidských práv;

Středa 14. ledna 2009

Zvláštní postupy

10. domnívá se, že zvláštní postupy jsou základem systému OSN na ochranu lidských práv, a zdůrazňuje, že důvěryhodnost a efektivnost UNHRC při ochraně lidských práv spočívá v součinnosti se zvláštními postupy a jejich plném provádění, a také v uskutečnění reform, které by posílily jejich schopnost řešit případy porušování lidských práv;
11. považuje zvláštní postupy pro situaci v jednotlivých zemích za základní nástroj pro zlepšení lidských práv přímo tam, kde nejsou plně dodržována; soudí, že charakter a četnost přezkumů situace v jednotlivých zemích v rámci všeobecného pravidelného přezkumu nemůže nahradit mandáty pro jednotlivé země; v důsledku toho nesouhlasí s pokusy určitých zemí vznášet argument o nutnosti „racionalizace“ zvláštních postupů s cílem dosáhnout zrušení těchto mandátů; lituje v této souvislosti ukončení mandátů pro Běloruskou republiku, Demokratickou republiku Kongo a Kubánskou republiku a zrušení skupiny odborníků pro situaci v Dárfúru;
12. bere na vědomí zavedení podmínek pro pozastavení mandátu pro Burundi; uznává důležitost stanovení strategie ukončení pro každý z těchto zvláštních postupů pro situaci v jednotlivých zemích;
13. odsuzuje snahu některých členských států UNHRC omezit nezávislost a účinnost zvláštních postupů; v této souvislosti bere na vědomí přijetí kodexu chování pro zmocněnce pro zvláštní postupy dne 18. června 2007; žádá UNHRC, aby tento kodex chování uplatňovala v duchu výše uvedené rezoluce A/RES/60/251 a aby respektovala nezávislost zvláštních postupů;
14. vyzývá k tomu, aby se zlepšil výběr a jmenování vhodných zmocněnců pro zvláštní postupy, zejména tím, že se budou hledat cesty a prostředky k rozšíření stávajícího seznamu uchazečů v rámci Úřadu vysokého komisaře pro lidská práva (OHCHR) a posílí se nezávislost zmocněnců s ohledem na zkušenosti a odborné znalosti uchazečů, a přitom bude náležitě zohledněno geografické zastoupení a vyvážený podíl žen a mužů;
15. zdůrazňuje, že v návaznosti na závěry a doporučení zvláštních postupů je nutné přijímat kvalitnější následná opatření, jež by mohla zahrnovat zřízení mechanismů pro podávání zpráv o provádění doporučení;
16. domnívá se, že všeobecný pravidelný přezkum je nástrojem, který doplňuje zvláštní postupy, a příležitostí, jak využít efektivněji jejich zprávy a jak zajistit lepší spolupráci a následná opatření navazující na jejich činnost;
17. vyzývá k trvalé podpoře zvláštních postupů, pokud jde o finanční a lidské zdroje;

Všeobecný pravidelný přezkum

18. uvědomuje si potenciální hodnotu, kterou může mít mechanismus všeobecného pravidelného přezkumu, pokud jde o zvyšování univerzality sledování závazků a postupů v oblasti lidských práv po celém světě tím, že se se všemi členskými státy OSN bude zacházet stejně a budou předmětem stejné kontroly a že se otevrou nové možnosti pro nevládní organizace, jak navázat dialog s konkrétními státy;
19. vítá skutečnost, že všeobecný pravidelný přezkum podnítl mnoho členských států OSN k tomu, aby se zavázaly k realizaci svých mezinárodních závazků v návaznosti na závěry a doporučení smluvních subjektů a zvláštních postupů, k podávání souhrnných zpráv smluvním subjektům, k odpovědi na nevyslyšené žádosti o pozvání zvláštních postupů a k ratifikaci dosud neschválených smluv a přijetí vnitrostátních právních předpisů s cílem zajistit dodržování povinností, jež vyplývají ze smluv, které dané státy podepsaly;
20. lituje skutečnosti, že první tři zasedání UNHRC věnovaná všeobecnému pravidelnému přezkumu nenaplňla očekávání, pokud jde o „objektivní, transparentní, neselektivní, konstruktivní, nekonfrontační a nepolitizovaný“ postup⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Rezoluce UNHRC 5/1 ze dne 18. června 2007.

Středa 14. ledna 2009

21. zdůrazňuje, že tohoto cíle může být dosaženo pouze tehdy, budou-li se přezkumu ve všech jeho fázích účastnit nezávislí odborníci a bude-li existovat účinný mechanismus pro následná opatření, který bude zaměřen na výsledky;
22. vyjadřuje politování nad tím, že všeobecný pravidelný přezkum není zaměřen na hospodářská, sociální a kulturní práva stejně jako práva menšin, a vyzývá k tomu, aby byla v souladu se zásadou univerzality, nedělitelnosti a vzájemné propojenosti lidských práv na nadcházejících zasedáních věnována těmto právům větší pozornost;
23. odsuzuje vytváření politických aliancí na ochranu určitých států před kontrolou místo kritického posouzení stavu a ochrany lidských práv v těchto zemích, což výrazně poškozuje vlastní účel všeobecného pravidelného přezkumu; konstatuje, že tato praxe dosáhla nebezpečného stupně při přezkumu situace v Tunisku, který obsahoval prohlášení, která jsou v zásadním rozporu se zjištěními nezávislých odborníků; konstatuje však, že tento konkrétní přezkum podle všeho neodráží nějaký obecnější trend;
24. vítá rozhodnutí EU nezasahovat společně do přezkumů zemí, nýbrž zajistit komplementaritu zásahů, aby bylo možné otevřít široké spektrum otázek; v této souvislosti zdůrazňuje pokusy EU o rozbití snah „vytvářet bloky“ v rámci UNHRC členskými státy EU prostřednictvím vzájemného zkoumání stavu lidských práv; vítá míru zapojení členských států EU do přezkumů, včetně přezkumů týkajících se jiných členských států EU; vyzývá EU, aby dále rozvíjela stávající model „volné koordinace“ a zajistila, aby členské státy EU v dostatečné míře pokryly všechny země a všechna témata, a aby se zabránilo opakování;
25. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v několika případech závěrečná zpráva o všeobecném pravidelném přezkumu a interaktivní dialog vedený během přezkumu neodrážely informace obsažené v souhrnných dokumentech nebo dokonce byly dokonce v rozporu se zjištěními nezávislých odborníků, takže přezkum ztratil na přesvědčivosti, a že doporučení obsažená ve zprávách pracovní skupiny byla příliš vágní a postrádala jakékoli věcné vodítko, jak postupovat; vyzývá členy pracovní skupiny pro všeobecný pravidelný přezkum, aby při svých budoucích přezkumech poskytli měřitelná, konkrétní, realistická doporučení zaměřená na oběti a vycházející z informací zjištěných nezávislými monitorovacími mechanismy nebo nevládními organizacemi;
26. vyjadřuje politování nad tím, že doporučení vyplývající ze všeobecného pravidelného přezkumu jsou nezávazná, což je důsledkem toho, že státy mají právo rozhodovat o tom, která doporučení mohou přijmout; poznamenává, že v některých případech, jako je Srí Lanka, byl procentní podíl přijatých doporučení nízký; domnívá se však, že ne všechna doporučení mohou být hodnotná nebo v souladu s mezinárodními závazky v oblasti lidských práv; soudí proto, že tato skutečnost dokládá, že všeobecný pravidelný přezkum v některých případech nemusí být nejužitečnějším nástrojem, a zdůrazňuje význam nezávislých monitorovacích mechanismů a zjištění nevládních organizací v procesu všeobecného pravidelného přezkumu při zachování mandátů UNHRC pro jednotlivé země;
27. odsuzuje pokusy určitých členských států UNHRC provádět cenzuru příspěvků od nevládních organizací; vyjadřuje politování nad tím, že účast nevládních organizací má jen omezený dopad na výsledné rozhodnutí vzhledem k omezené době, která je jim dána k diskusi o zprávě o všeobecném pravidelném přezkumu, a vzhledem k omezenému rozsahu jejich vstupů, jež jim umožňují vznášet všeobecné připomínky, ale nikoliv znovu otvírat témata, o nichž se diskutovalo v pracovních skupinách;
28. lituje nízkého počtu široce přístupných konzultací o zprávách z členských států OSN vedených na vnitrostátní úrovni, kterých by se účastnily nevládní organizace; vyzývá proto všechny státy, v nichž probíhá přezkum, aby transparentním způsobem zajistily skutečnou diskusi o stavu lidských práv ve své zemi, jež by zahrnuje všechny vládní resorty a občanskou společnost, a měly při tom na zřeteli, že hlavním cílem přezkumu je, aby se v praxi zlepšilo dodržování lidských práv;
29. žádá všechny státy, aby po přezkumu provedly rozsáhlé vnitrostátní konzultace na základě z něho vyplývajících doporučení; žádá EU, aby prověřila další možnosti využití těchto doporučení při přípravě programů technické pomoci;

Středa 14. ledna 2009

30. vyzývá UNHRC, aby i nadále usilovala o zvýšení odpovědnosti členských států OSN v oblasti lidských práv tím, že zvýší účinnost všeobecného pravidelného přezkumu, a to zpřísněním postupů tak, aby se zabránilo záměrnému maření přezkumu nebo taktice usilující o odvrácení pozornosti s cílem znemožnit splnění samotných cílů OSN, UNHRC a všeobecného pravidelného přezkumu;

Transparentnost a účast občanské společnosti na činnosti UNHRC

31. znovu připomíná význam zapojení občanské společnosti do činnosti UNHRC a vyzývá členské státy EU, aby zavedly účinné způsoby a nástroje, které umožní, aby se občanská společnost mohla podílet na činnosti UNHRC, a aby využily svého výsadního práva předkládat písemná sdělení a činit ústní prohlášení, které vyplývá z jejich poradního statutu;

32. vítá skutečnost, že zůstává zachována praxe, kdy se nevládní organizace pro lidská práva účastní diskusí, a doufá, že se jejich účast v budoucnosti zlepší a vzroste; znovu opakuje svůj požadavek na reformu Výboru OSN pro nevládní organizace s cílem zajistit účinnou účast nezávislých nevládních organizací a zdůrazňuje, že doporučení k akreditaci musí předkládat nezávislí odborníci na základě vykonané práce a podílu na činnosti nevládních organizací;

33. poznamenává, že charakter UNHRC jako stálého orgánu znamená zvláštní výzvy pro nevládní organizace se sídlem mimo Ženevu; vítá proto přínos agentur, jež jménem nevládních organizací udržují kontakt s OHCHR a s Úřadem OSN v Ženevě s cílem poskytovat nevládním organizacím informace o činnostech a usnadňovat jejich účast na činnostech UNHRC;

34. vyzývá dárce, aby reagovali na potřeby organizací pro lidská práva, pokud jde o odbornou přípravu a financování, zejména těch organizací, jež sídlí mimo Ženevu, a to takovým způsobem, který jim umožní konzistentní a efektivní zapojení do činností UNHRC; vyzývá Komisi, aby ještě více podporovala iniciativy občanské společnosti týkající se kontroly vládních politik v oblasti otázek lidských práv nastolených OSN;

35. lituje nedostatku zájmu veřejnosti o UNHRC i nedostatečných znalostí o ní; vítá proto iniciativy OHCHR, jejichž cílem je zvýšení transparentnosti, konkrétně vytvoření Věstníku neformálních schůzek; vítá skutečnost, že zasedání UNHRC jsou živě přenášena po internetu, což má zvýšit veřejné povědomí o její práci;

Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR)

36. potvrzuje své stanovisko, že OHCHR je klíčovým orgánem v rámci systému Organizace spojených národů, neboť hraje zásadní úlohu při ochraně a prosazování lidských práv tím, že tato práva začleňuje do systému OSN a do všech příslušných organizací, zejména v souvislosti s činnostmi spojenými se znovunastolením a upevňováním míru, rozvojem a humanitární činností;

37. potvrzuje svou podporu OHCHR a to, že mu záleží na integritě poslání tohoto orgánu, jeho nezávislosti a nestrannosti;

38. podporuje úsilí OHCHR o posílení své přítomnosti přímo na místě v podobě nově otevíraných regionálních úřadů; vítá v této souvislosti podepsání memoranda o porozumění mezi OHCHR a úřady Kyrgyzské republiky o otevření regionálního úřadu OHCHR v Biškeku; znovu opakuje, že si velmi váží práce, kterou vykonal OHCHR na podporu smluvních subjektů a zvláštních postupů;

Středa 14. ledna 2009

39. oceňuje práci paní Louise Arbourové ve funkci vysoké komisařky OSN pro lidská práva a její odhodlání a bezúhonnost, které prokázala, a je přesvědčen, že její následnice Navanethem Pillayová bude pracovat se stejným elánem a že se s úspěchem zhostí úkolů spojených s touto funkcí;

40. vítá dobrovolné příspěvky, kterými Komise již řadu let podporuje OHCHR, mj. částkou 4 milionů EUR na rok 2008 z evropského nástroje pro demokracii a lidská práva; vyzývá členské státy EU, aby OHCHR i nadále podporovaly, zejména v administrativním a rozpočtovém pátém výboru Valného shromáždění, a zajistily tak, aby nebyla narušena jeho nezávislost a byly mu poskytnuty veškeré finanční prostředky, které potřebuje k plnění svého mandátu;

Úloha EU v UNHRC

41. vítá skutečnost, že se EU během prvních tří let fungování UNHRC do činnosti tohoto orgánu aktivně zapojovala tím, že předkládala a podporovala rezoluce, vydávala prohlášení, účastnila se interaktivních dialogů a diskusí a úspěšně svolala zvláštní zasedání k situaci v oblasti lidských práv v Dárfúru v prosinci 2006, v Barmě/Myanmaru v říjnu 2007 a na východě Konžské demokratické republiky v listopadu 2008; je si vědom závazků, které EU přijala, tj. že bude řešit stav lidských práv v jednotlivých zemích v rámci UNHRC;

42. vítá skutečnost, že všechny rezoluce, které EU navrhla nebo podpořila, UNHRC schválila na svých prvních devíti řádných zasedáních a prvních osmi mimořádných zasedáních; konstatuje však, že řada kontroverzních a nekonsenzuálních otázek nebyla předložena k hlasování;

43. bere na vědomí, že členské státy EU, které se účastní práce UNHRC, jsou rozděleny do dvou regionálních uskupení, a to do skupiny západoevropských a východoevropských států; konstatuje, že EU nesouhlasí se systémem, kdy každý region navrhuje takový počet kandidátů, který odpovídá počtu volených křesel (systém „clean slates“), což vede ve svém důsledku k tomu, že o zvolení do UNHRC mezi sebou soupeří členské státy EU;

44. vybízí EU, aby nadále naléhala na stanovení kritérií členství pro volbu do UNHRC, včetně vydání trvalých pozvání pro zmocněnce pro zvláštní postupy a sledování toho, jak členské státy OSN ve skutečnosti plní své volební sliby; rovněž znovu opakuje výzvu k tomu, aby toto pravidlo bylo uplatňováno při rozhodování, zda by EU měla poskytnout podporu kandidátským zemím; lituje, že EU tomuto požadavku doposud nevyhověla;

45. bere na vědomí, že EU je v UNHRC v početní menšině, což je z hlediska prosazování jejího postoje jistě problematické; vítá postup, který byl navržen během slovinského předsednictví a spočívá v začlenění ostatních členů UNHRC a ve sdílení zátěže členskými státy EU; vyzývá členské státy EU, aby tuto praxi dále rozvíjely a uplatňovaly ji v širším měřítku;

46. vítá skutečnost, že kromě předsednictví EU se stále častěji diskusí účastní také členské státy EU; žádá, aby se tento trend nadále prohluboval, a vyzývá členské státy EU, aby posílily váhu postoje EU tím, že budou vyjadřovat „jediný postoj, ale mnoha hlasy“; vybízí členské státy EU, aby dále rozvíjely meziregionální iniciativy jako užitečný nástroj, který vyvažuje politiku vytváření bloků; vyzývá EU a Organizaci islámské konference, aby zintenzivnily snahy o zlepšení vzájemného porozumění a spolupráce;

47. podporuje přístup EU usilující o hledání koordinovaného společného postoje v rámci UNHRC; lituje však, že při vymezování společné politiky členských států EU v UNHRC vystupuje EU na fóru UNHRC často na bázi nejmenšího společného jmenovatele, čímž omezuje dynamiku diplomatického potenciálu EU v porovnání s ostatními regionálními uskupeními; vybízí vysokého představitele EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, Javieru Solanu, aby dal svému osobnímu zástupci pro demokracii a lidská práva mandát – a v případě potřeby vyslal osobního vyslance – k intenzivním konzultacím v Africe, Asii a Latinské Americe ohledně otázek projednávaných na půdě UNHRC s cílem zapojit země z ostatních bloků do společných iniciativ na úrovni OSN;

Středa 14. ledna 2009

48. vyjadřuje politování nad tím, že – částečně z důvodu časové náročnosti a úsilí potřebného pro dosažení společného postoje – nebyla EU schopna uplatnit účinně svůj vliv v rámci širšího systému OSN; vyzývá EU, aby zvýšila svou flexibilitu v méně významných záležitostech, a byla tak schopna si počínat rychleji a účinněji při jednáních o otázkách zásadního významu, aniž by přitom upustila od svého odhodlání dosáhnout společného postoje;

49. s politováním konstatuje, že EU zaujala v rámci UNHRC spíše defenzivní postoj a zejména že se zdráhá navrhovat rezoluce o situaci v jednotlivých státech, které se obvykle setkávají se značným odporem ze strany konkrétních států, a že EU úmyslně volí konsensus a má sklon vyhýbat se výrazům, který by mohly vzbudit odpor, což nakonec vede k přijímání kompromisů, které neodrážejí představy EU, jako v případě rezolucí přijaté dne 27. března 2007 o situaci v oblasti lidských práv v Súdánu ⁽¹⁾ a ze dne 13. prosince 2007 o skupině odborníků k situaci v oblasti lidských práv v Dárfúru ⁽²⁾, která vedla k ukončení činnosti této skupiny, ačkoliv EU původně usilovala o to, aby skupina v činnosti pokračovala;

50. vyzývá EU a její členské státy, aby lépe využívaly svého potenciálního vlivu, a plnily tak úlohu, kterou by EU mohla hrát jako vůdčí představitelka skupiny demokratických zemí, v nichž jsou lidská práva řádně dodržována; domnívá se, že této vůdčí úlohy lze nejlépe dosáhnout posílením partnerství se státy z jiných regionálních skupin, o čemž svědčí několik iniciativ EU v rámci systému OSN, jako např. rezoluce Valného shromáždění o moratoriu na trest smrti a o právu na vodu;

51. vyzývá EU a její členské státy, aby aktivněji spolupracovaly s ostatními demokratickými členy UNHRC, včetně zemí z africké a asijské skupiny, a zejména s demokratickými státy, které respektují mezinárodní právo; je toho názoru, že současné nigerijské předsednictví UNHRC představuje v tomto ohledu pro EU vhodnou příležitost;

52. vyzývá EU, aby pořádala pravidelná setkání s těmito zeměmi k projednání konkrétních témat, neboť jde o jeden ze způsobů, jak vytvořit mechanismus pro vybudování koalice a jak zajistit nejširší možnou podporu pro své postoje; zdůrazňuje nutnost posílit pravomoci misí členských států EU v Ženevě a investovat do diplomatických zdrojů tím, že vyšle odborníky na lidská práva a diplomaty na vysoké úrovni, aby se podíleli na řízení UNHRC;

53. vyzývá k užší koordinaci a spolupráci mezi příslušnými pracovními skupinami Rady EU a úřady EU sídlícími v Bruselu a stálými zastoupeními členských států EU v New Yorku a Ženevě; v tomto ohledu vítá účinnou decentralizaci běžného rozhodovacího procesu z Bruselu a Ženevy, přičemž si tato sídelní města zachovávají významnou koordinační úlohu;

54. znovu vyzývá EU k tomu, aby zvýšila svou efektivitu při poskytování pomoci a politické podpory třetím zemím i efektivitu dalších nástrojů, jako jsou dialogy a konzultace na téma lidských práv, s cílem zaručit širší shodu, pokud jde o její iniciativy nebo iniciativy, které podporuje, jež by měly být vedeny respektem k mezinárodnímu právu a všeobecně uznávaným normám lidských práv a podporou demokratických reforem; současně vyzývá členské státy EU a Komisi, aby při stanovování cílů a priorit programů pomoci EU zohlednily výsledek činnosti UNHRC v souvislosti s daným státem, včetně doporučení a závěrů vyplývajících ze všeobecného pravidelného přezkumu;

55. vyjadřuje politování nad skutečností, že EU nebyla schopna formulovat zásadní priority činnosti UNHRC a několikrát byla nucena zaujmout postoj usilující o to, aby určitý návrh „nadělal co nejméně škody“ – nejvýrazněji se tak stalo v případě kodexu chování zmocněnců pro zvláštní postupy, který navrhla v roce 2007 africká skupina; vyzývá EU, aby přijala proaktivnější strategii a výrazně zvýšila své úsilí při ovlivňování programu UNHRC a jejích diskusí;

⁽¹⁾ Rezoluce A/HRC/7/16.

⁽²⁾ Rezoluce A/HRC/6/35.

Středa 14. ledna 2009

56. domnívá se, že ačkoliv v členských státech EU panuje v oblasti lidských práv lepší situace než v mnoha jiných členských státech UNHRC, byly by kroky EU účinnější, pokud nebude moci být obviňována z uplatňování dvojích norem a ze selektivního přístupu ve svých vlastních politikách v oblasti lidských práv a demokracie; vyzývá proto EU, aby dostala svému závazku prosazovat dodržování lidská práva ve všech oblastech světa a ve všech jednotlivých otázkách; vyzývá v této souvislosti EU, aby se aktivně zavázala k přezkumu v rámci konference v Durbanu, která se uskuteční v roce 2009, má na paměti zejména potřebu splnění rezoluce Valného shromáždění OSN A/RES/62/149 ze dne 18. prosince 2007, která požaduje všeobecné moratorium na trest smrti;

57. vybízí k pravidelné účasti delegací Parlamentu na zasedáních UNHRC v Ženevě; vítá iniciativu podvýboru Parlamentu pro lidská práva zvat na své schůze zmocněnce pro zvláštní postupy i předsednictví UNHRC, a žádá, aby se tak dělo i nadále;

58. znovu potvrzuje potřebu jasné vize, politického programu a dlouhodobé strategie, pokud jde o fungování UNHRC a aktivity členských států EU v rámci tohoto orgánu, zejména v souvislosti s přezkumem UNHRC, který proběhne v roce 2011; domnívá se, že tato strategie by měla obsahovat jasná srovnávací kritéria; v této souvislosti vyzývá EU, aby:

- znovu potvrdila a důrazně bránila zásady univerzality, nedělitelnosti a vzájemné propojenosti lidských práv;
- zajistila zachování a posilování schopnosti UNHRC reagovat na situaci v jednotlivých zemích, a to i pomocí mandátů pro jednotlivé země;
- zajistila nezávislost a efektivnost zvláštních postupů obecně a usilovala o to, aby členové UNHRC plnili povinnost spolupracovat se zvláštními postupy;
- usilovala o posílení nezávislých monitorovacích mechanismů a zjištění v procesu všeobecného pravidelného přezkumu;
- znovu potvrdila specifickou úlohu UNHRC jako hlavního a legitimního mezinárodního fóra pro lidská práva a její komplementaritu s ostatními orgány OSN;
- zabezpečila nezávislost OHCHR;
- posilovala svou vnější strategii pro budování koalic, konkrétně prostřednictvím meziregionálních iniciativ;
- dále pracovala na své vnitřní/vnější důvěryhodnosti v oblasti lidských práv, konkrétně prostřednictvím ratifikace smlouvy;

*
* *

59. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států EU a UNHRC, předsedovi Valného shromáždění OSN, generálnímu tajemníkovi OSN a Úřadu vysokého komisaře pro lidská práva.